

Beantwoording technische vragen

Vergadering	Commissievergadering	Datum 27-mei-24
Vragensteller	Alle fracties	
Agendapunt/onderwerp	Vervolg lokaal Energiebedrijf	
Portefeuillehouder	A. Schuurman (wethouder)	
Domein	Ruimte	
Contactpersoon	T. Mosterman / M. Sinnema	
Contactgegevens	t.mosterman@dalfsen.nl / m.sinnema@dalfsen.nl	

VVD

Waarom heeft het college besloten om nee te zeggen?

Het college ziet financiële risico's voor het weerstandsvermogen, organisatorische risico's rondom de governance en risico's rond levensvatbaarheid door bedreigingen zoals netcongestie. Daarnaast waren het juridisch eigendom en statutaire zekerheid over verdeling lokale rekenen nog dilemma's.

Hoe heeft het college de DvM betrokken bij dit besluit? En wat is hun standpunt?

Vertegenwoordigers van de gemeente en DvM hebben samengewerkt aan een bedrijfsopzet. Toen deze er in verregaand concept lag, is afgesproken om deze in een parallel proces terug te leggen in het eigen bestuur. Dat is eind april gebeurd en daarover is op 17 mei aan elkaar teruggekoppeld. Dit gaf grote teleurstelling bij de drie vertegenwoordigers van DvM. Er is daarna nog niet verder van gedachten gewisseld over de alternatieven. Er is besloten om het collegevoornemen eerst met de commissie/raad te bespreken.

Waarom is niet gekozen voor een transparanter proces, om gezamenlijk naar oplossingen te zoeken?

Zie voorgaand antwoord. We hebben elkaar op de hoogte gehouden van de besluitmomenten.

Op welke wijze heeft u een goede afweging kunnen maken als de risico's en beheersmaatregelen niet zijn uitgewerkt?

De afweging is gemaakt op basis van voorliggende bedrijfsopzet. Deze geeft heldere, diepgaande informatie over de systematiek van een energiebedrijf en de benodigde liquiditeit en een aantal andere dilemma's zoals bestuurlijke verantwoordelijkheid, ambtelijke inzet en governance.

Risico's hadden eerder voorzien kunnen zijn. Had dit besluit dan niet al eerder genomen kunnen worden?

Er lag niet eerder zo'n brede en volledige bedrijfsopzet voor die diepgaand inzicht gaf in de impact en risico's van gemeentelijke participatie in een energiebedrijf. Alle ideeën en dilemma's waren niet eerder op deze wijze samengebracht.

D66

In hoeverre kan u in de nog te vormen visie wel versnelling organiseren?

Om de snelheid erin te houden stelt het college twee acties voor. De eerste actie is gericht op Dalfserveld. Hier vinden de komende jaren naar verwachting de meeste concrete energieplannen plaats zoals windmolens. Dit jaar wil het college samen met de bewoners en de DvM een ondersteuningspakket samenstellen om stagnatie te voorkomen. De tweede actie ligt in 2025. In dat jaar wil het college de bestaande duurzaamheidsvisie actualiseren en hierin perspectieven bieden voor een langere periode (voorbij 2030).

In hoeverre kunnen we ervan op aan dat dit er eind van het jaar kan liggen?

De planning van het gebiedsproces Dalfserveld West is hier wel op gericht. Het ondersteuningspakket voor Dalfserveld kan gelijktijdig met het lopende gebiedsproces worden uitgewerkt. De actualisatie van de visie is in 2025.

In hoeverre verwacht u op de visie nog weer input van de DvM? En hoe acht u de kans die ook te krijgen?

Het oordeel van het college (en toen nog aanstaande collegebesluit) gaf grote teleurstelling bij de vertegenwoordigers van DvM. Er is daarna nog niet verder van gedachten gewisseld over het vervolgtraject. Het college hoopt dat de DvM haar kennis en kunde wil inzetten voor het ondersteuningspakket Dalfserveld. En dat de vrijwilligers willen meedenken met het actualiseren van de duurzaamheidsvisie in 2025. Concrete afspraken voor deze samenwerking zijn nog niet gemaakt. Echter, het college kan vrijwilligers niet dwingen en het college spreekt de wens uit om samen te blijven werken in de nieuwe vorm.

In hoeverre verwacht u dat verzet van de omgeving versnelling kan vertragen, nu lokaal eigendom daalt naar 50%?

Het college staakt de uitwerking van een energiebedrijf, dat zou streven naar 100% lokaal eigendom. Dit betekent niet automatisch dat de ambitie teruggaat naar 50%. Initiatieven kunnen zelf ook de 100% norm hanteren.

Is een weerstandsvermogen van 3,7 nog steeds uitstekend te noemen?

Ja, dat klopt.

Waardoor is het weerstandsvermogen de afgelopen jaren afgenomen?

Het weerstandsvermogen (capaciteit) is de afgelopen jaren niet structureel gedaald, de ratio weerstandsvermogen heeft wel een dalende lijn. De weerstandscapaciteit bestaat uit een incidenteel en structureel deel. Het structurele deel betreft de middelen die eventueel aangeboord kunnen worden om tegenvallers op te vangen. De structurele weerstandscapaciteit betreft de mogelijkheid om vanuit een verhoging van belastingen en leges structurele risico's op te vangen (OZB). De incidentele weerstandscapaciteit is het vermogen om calamiteiten eenmalig op te vangen. Het zijn de direct aan te wenden middelen voor financiële tegenvallers. Alleen reserves die alternatief aanwendbaar zijn worden meegenomen. De benodigde weerstandscapaciteit wordt jaarlijks berekend. Al deze gegevens samen maken de ratio weerstandsvermogen (zie ook de jaarrekening -> 3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing).

Kortom, er is niet eenduidig te zeggen waardoor de ratio weerstandsvermogen een dalende lijn heeft ingezet. Wel is te zien dat de benodigde weerstandscapaciteit sinds 2021 een stijgende lijn had en dit werkt sterk door in de ratio weerstandsvermogen.

Welke inzichten heeft u over het belasten van de ambtelijke organisatie?

De concept statuten geven inzicht in de juridische structuur en daarmee van de verantwoordelijkheden van de gemeente als (bestuurlijk en ambtelijk) opdrachtgever en eigenaar van het energiebedrijf. Ondanks dat de belangrijkste taken bij een externe projectleider komen te liggen, is de verwachting dat regelmatig specifieke onderdelen van de gemeentelijke organisatie te maken krijgen met het energiebedrijf. Deze verzoeken behoren niet tot het reguliere werk en vragen om ondernemerservaring. Bijvoorbeeld op het gebied van het inschatten van risico's ten aanzien van garantstellingen en leningen zonder onderpand. Ook hebben wij geen ervaring op het gebied van toezicht en controle op dergelijke entiteiten. De gemeente is geen ondernemer maar een bestuursorgaan.

Gemeentebelangen

Hoe kijkt de wethouder aan tegen samenwerking met DvM? Is er wederzijds vertrouwen en begrip om verder te gaan?

Het oordeel van het college (en toen nog aanstaande collegebesluit) gaf grote teleurstelling bij de vertegenwoordigers van DvM. Er is daarna nog niet verder van gedachten gewisseld over het vervolgtraject. Het college hoopt dat de DvM haar kennis en kunde wil inzetten voor het ondersteuningspakket Dalfserveld. En dat de vrijwilligers willen meedenken met het actualiseren van de duurzaamheidsvisie in 2025. Concrete afspraken voor deze samenwerking zijn nog niet gemaakt. De teleurstelling is te begrijpen maar we spreken open met elkaar en het college stelt alles in het werk om vertrouwen in elkaar te houden.

In hoeverre is het gebiedsproces Dalfserveld West kansvol?

Dit gebiedsproces is op gang gekomen zonder een lokaal energiebedrijf. Uit dit gebiedsproces komt straks een energieplan voort, waaruit blijkt welke kansen er liggen en wat nodig is om de ambitie waar te maken. Over kansrijkheid van dat plan is op dit moment nog geen uitspraak te doen.

Wat is de financiële impact van het vervolgtraject?

Uit het gebiedsproces Dalfserveld West komt een energieplan, waaruit blijkt welke kansen er liggen en wat nodig is om de ambitie waar te maken. Op dat moment kan ook de financiële impact ervan beoordeeld worden. Dit komt terug in het raadsvoorstel hierover. Het gebied heeft 2024 gevraagd voor aanvullende onderzoeken en zal eind 2024 met een reactie komen.

Christen Unie

Welke doorslaggevende informatie staat in versie 2, die niet in eerdere versies stond?

Versie 2 is de versie die het college en de besturen van DvM hebben gebruikt bij hun beoordeling. Eerdere versies zijn niet door hen beoordeeld. Dit document geeft heldere, diepgaande informatie over de systematiek van een energiebedrijf en de benodigde liquiditeit en bemensing – een onderneming waar de gemeente Dalfsen niet dagelijks mee te maken heeft. Op basis van die informatie is het college tot het oordeel gekomen, dat is vevat in het raadsvoorstel.

Als risicomanagementproces niet gedaan is, is dit de gebruikelijke route van het college en hoe is de afweging dan wel tot stand gekomen?

De afweging is tot stand gekomen op basis van de voorliggende bedrijfsopzet. Het interne risicomanagementproces was nog niet doorlopen, maar voorliggende opzet heeft voor het college aanleiding gegeven om de verdere uitwerking te staken en de bedrijfsopzet niet tot besluitvorming te brengen. Juist om duidelijkheid te geven naar de DvM en niet langer te rekken.

Is de pot grote projecten wel of niet onderdeel van het weerstandsvermogen? En klopt het dan wel dat het weerstandsvermogen is afgenomen?

De reserve grote projecten is geen onderdeel van de weerstandscapaciteit, alleen reserves die alternatief aanwendbaar zijn worden meegenomen. Het weerstandsvermogen (capaciteit) is de afgelopen jaren niet structureel gedaald, de ratio weerstandsvermogen heeft wel een dalende lijn door de toegenomen risico's en de omvang ervan.

Is het collegebesluit definitief en onherroepelijk?

Nee. Voordat het college een definitief besluit neemt, wil het de opinie van de raad horen. De uiteindelijke bevoegdheid voor het oprichten van een verbonden partij, ligt bij het college.

CDA

Is het college van mening dat de alternatieven recht gaan doen aan de oorspronkelijke intentie van de motie om de schouders er samen onder te zetten en lokale initiatieven te enthousiasmeren?

Ja, het is college is die mening toegedaan.

Hoe zijn de DvM betrokken analyse en conclusies? En zien zij mogelijkheden in de alternatieven?

Vertegenwoordigers van de gemeente en DvM hebben samengewerkt aan een bedrijfsopzet. Toen deze er in concept versie 2 lag, is afgesproken om deze in een parallel proces terug te leggen in het eigen bestuur. Daar is op 17 mei over aan elkaar teruggekoppeld. Dit gaf grote teleurstelling bij de vertegenwoordigers van DvM. Er is daarna nog niet verder van gedachten gewisseld over wat alternatieven zijn. Er is besloten om het collegevoornemen eerst met de commissie/raad te bespreken.

Ligt het financiële risico tussen de 638.000 euro en 1,7 miljoen euro?

Dit klopt, zolang het energiebedrijf zich richt op projecten in fase 1 (verkenning) en uiteraard uitgaande van het gehanteerde rekenmodel met aannames. Dan is een bedrag binnen deze bandbreedte maximaal nodig om 5 jaar lang verkenningen uit te kunnen voeren. Dit bedrag houdt nog geen rekening met kosten in fase 2 en verder. Zodra een project kansrijk is en verder ontwikkeld moet worden in een project-BV, zijn meer middelen nodig. Op dat moment komt een investeringsbesluit voor te liggen aan de raad en zal het risico van de gemeente toenemen. Vermoedelijk per project om enkele miljoenen. Instappen in fase 1 scheidt verwachtingen naar die projecten.

PvdA

Wat is er veranderd sinds onze commissiebehandeling in september?

In de voorbije periode is gewerkt aan voorliggende bedrijfsopzet. Deze geeft heldere, diepgaande informatie over de systematiek van een energiebedrijf en de benodigde liquiditeit en bemensing – een onderneming waar de gemeente Dalfsen niet dagelijks mee te maken heeft. Op basis van die informatie is het college tot het oordeel gekomen, dat is vervat in het raadsvoorstel.

Welk signaal denkt het college hiermee af te geven aan DvM en andere vrijwilligers?

Gezien de lange aanlooptijd begrijpt het college de teleurstelling, echter geeft het college ook aan dat we willen ondersteunen en op een constructieve manier willen helpen realiseren.

Kunt u uitleggen waarom u de afschrijving op schoolgebouwen betreft bij dit onderwerp?

Omdat dit onderdeel is geweest van de integrale beoordeling van het college op voorliggende bedrijfsopzet, met name waar het gaat om de verwachte gemeentelijke bijdrage in de benodigde liquiditeit en verdere projectinvesteringen.

Is subsidiëren niet een veel groter risico dan investeren?

Nee. Bij een subsidie loopt de gemeente geen ondernemersrisico's. Het is nog niet duidelijke waaruit het ondersteuningspakket zal bestaan. Mogelijk bevat het een vorm van subsidie maar een lening of garantstelling is ook mogelijk. Bij elke optie worden de risico's afgewogen.

Bent u nog bereid tot gemeentelijke garantiestelling voor eventuele initiatieven?

Ja. Dit is bedoeld met de verwijzing naar de beleidsregels publieke taak garanties en leningen gemeente Dalfsen 2018, die ons reeds diverse mogelijkheden geeft om financieel te faciliteren, waaronder via garantiestellingen.

Hoe zorgt u en wij ervoor dat onze energietransitie ook na 2030 van de inwoners van Dalfsen blijft en voorkomt dat commerciële ontwikkelaars er met de lusten van doorgaat? Kunt u dit garanderen?

Dit zal een element vormen in het nieuwe energiebeleid, als onderdeel van de herijking van de kadernota duurzaamheid. Daarnaast spelen er natuurlijk landelijke en provinciale ontwikkelingen. Als voorbeeld noemen wij het voornemen van de nieuwe coalitie tot het bouwen van drie à vier kerncentrales en het recente ingrijpen van de provincie bij de RES. Het college zet in op een zo hoog mogelijk lokaal rendement.

Hoeveel inkomsten lopen we mis met dit voorstel?

We beschikken niet over die informatie. In de bedrijfsopzet is geen inschatting gemaakt van de inkomsten uit projecten in de operationele fase (fase 3) en dus van mogelijke revenuen. Deze kunnen overigens zowel positief als negatief uitvallen.